

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
σε συνεργασία με το
ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος – Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών
με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της ένταξης»

**ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ
ΤΩΝ ΤΠΕ ΣΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ
ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ**

**THE PERSPECTIVES OF SECONDARY EDUCATION TEACHERS ON THE
APPLICATION OF ICTs IN THE WRITING REHABILITATION STRATEGIES FOR
STUDENTS WITH SPECIAL LEARNING DIFFICULTIES**

της

Άννας Ρήγα

Μεταπτυχιακή διατριβή που υποβάλλεται
Στην τριμελή επιτροπή για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου του
Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης
Του Τ.Ε.Φ. – Δ.Π.Θ. σε συνεργασία με το Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος – Ινστιτούτο
Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών
Με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης»

Εγκεκριμένο από την τριμελή επιτροπή:

- 1^{ος} Επιβλέπων: Δρ. Ζωή Καραμπατζάκη, Συνεργαζόμενη Ερευνήτρια Ι.Π.Τ. Ε.Κ.Ε.Φ.Ε.
2^{ος} Επιβλέπων: Ειρήνη Κορρέ, Επ. Καθηγήτρια, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας, Δημοκρίτειο
Πανεπιστήμιο Θράκης.
3^{ος} Επιβλέπων: Δρ. Αθανάσιος Δρίγκας, Ερευνητής Α΄ Βαθμίδας Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ»

Αθήνα

2022

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Εξειδίκευση στις ΤΠΕ και Ειδική Αγωγή-Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης». Ο σκοπός της είναι να διερευνήσει τις απόψεις των εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με την χρήση των ΤΠΕ στις στρατηγικές αποκατάστασης προβλημάτων γραπτού λόγου των μαθητών με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες. Μέσα από τη συγκεκριμένη ερευνητική εργασία είναι σκόπιμο να αναδειχθεί κατά πόσο οι εκπαιδευτικοί της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κάνουν χρήση των ΤΠΕ, εάν διαθέτουν την κατάλληλη επιμόρφωση πάνω στις ΤΠΕ, ποια τεχνολογικά μέσα χρησιμοποιούν, εάν τα δημογραφικά χαρακτηριστικά διαφοροποιούν τις απόψεις τους, ποιοι παράγοντες τους αποτρέπουν και εάν επιτυγχάνονται οι μαθησιακοί στόχοι και η βελτίωση των μαθητών. Ύστερα από την μελέτη της σχετικής με το θέμα βιβλιογραφίας διατυπώθηκαν τα παραπάνω ερευνητικά ερωτήματα. Οι συμμετέχοντες της έρευνας ήταν N= 113 εν ενεργεία εκπαιδευτικοί Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δημόσιων σχολείων γενικής αγωγής του νομού Αττικής, που επιλέχθηκαν με την μέθοδο της τυχαίας δειγματοληψίας. Η μέθοδος που ακολουθήθηκε είναι εκείνη της περιγραφικής ποσοτικής έρευνας. Εν συνεχεία, για την ανάλυση και παρουσίαση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν οι μέθοδοι της περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής. Συγκεκριμένα, οι συγκεντρωτικές απαντήσεις που συλλέχθηκαν με τη χρήση του ερωτηματολογίου παρουσιάζονται μέσα από πίνακες κατανομής απόλυτων και σχετικών συχνοτήτων, καθώς και μέτρων θέσης και διασποράς (μέσος όρος και τυπική απόκλιση). Επιπρόσθετα, για την διενέργεια των στατιστικών ελέγχων χρησιμοποιήθηκαν οι έλεγχοι t-test για ανεξάρτητα δείγματα και ο έλεγχος ONE-WAY ANOVA (μεταξύ αριθμητικών και ονομαστικών μεταβλητών). Από τα αποτελέσματα της έρευνας φαίνεται ότι, οι εκπαιδευτικοί έχουν θετικές απόψεις για τη χρήση των ΤΠΕ στη διδασκαλία των μαθητών με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες και στις στρατηγικές αποκατάστασης του γραπτού λόγου, ενώ θεωρούν την χρήση τους εύκολη. Παράλληλα, παρά τα αυξημένα οφέλη των ΤΠΕ κρίνεται αναγκαία η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε αυτές και ο εμπλουτισμός των προγραμμάτων τους. Τέλος, η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας και το επίπεδο εκπαίδευσης αποτελούν παράγοντες διαφοροποίησης των απόψεων των εκπαιδευτικών.

Λέξεις-κλειδιά: Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας, Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες, εκπαιδευτικά λογισμικά, εφαρμογές, απόψεις εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

7 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Abbott, R. D., Berninger, V. D., Nagy, W., Tanimoto, S. & Thompson, R. (2015). Computer instruction in handwriting, spelling and composing for students with specific learning disabilities in grades 4-9. *Computers and Education*, 81, 154-168. doi: [10.1016/j.compedu.2014.10.005](https://doi.org/10.1016/j.compedu.2014.10.005)

Abubakar-Liman, N. Kwazoom-Longpoe, P. & Olanrewaju-Adebisi, R. (2015). Using assistive technology in teaching children with learning disabilities in the 21st century. *Journal of Education and Practice*, (6)24, 14-20. Ανακτήθηκε Απρίλιος 13, 2018 από: <https://eric.ed.gov/?id=EJ1078825>

Αγγελοπούλου, Δ. (2011). Παιδαγωγική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και εκπαιδευτικά λογισμικά για μαθητές με ή χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Στο Ε. Παπάνης, Π. Γιαβρίμης & Α. Βίκυ (Επιμ.), *Έρευνα και εκπαιδευτική πράξη στην ειδική αγωγή* (σ. 187- 214). Αθήνα: Σιδέρης.

Adam, T., & Tatnall, A. (2017). The value of using ICT in the education of school students with learning difficulties. *Education and Information Technologies*, 22(6), 2711-2726.

Αλαμπουρνού, Ε. & Σιδηροπούλου, Α. (2016). Διαφοροποίηση της Διδασκαλίας με τη χρήση Τ.Π.Ε. σε μαθητές με Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες. Αναδόμηση μιας γλωσσικής ενότητας με τη χρήση εκπαιδευτικών λογισμικών. *Ανακοίνωση στο 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής*, Αθήνα. Ανακτήθηκε 20 Ιουνίου, 2021, από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/edusc/article/view/94>

Al-Dababneh, K. A., & Al-Zboon, E. K. (2022). Using assistive technologies in the curriculum of children with specific learning disabilities served in inclusion settings: teachers' beliefs and professionalism. *Disability and Rehabilitation: Assistive Technology*, 17(1), 23-33.

Alexander, A., Blair, K.P., Goldman, S., Jimenez, O., Nakae, M., Pea, R. & Russell, A. (2010). Go Math! How research anchors new mobile learning environments. In *Wireless, Mobile and Ubiquitous Technologies in Education (WMUTE). Proceedings of the 6th IEEE International Conference*, 57–64.

Ali, S. & Rafi, M. (2016). Learning Disabilities: Characteristics and Instructional Approaches. *International Journal of Humanities, Social Sciences and Education (IJHSSE)*, (3)4, 111-115. doi:10.20431/2349-0381.0304013

American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.). Arlington, VA: Author.

American Psychiatric Association. (2013). Highlights of Changes from DSM-IV-TR to DSM-5. *Washington: American Psychiatric Publishing*.

Anagnostopoulou, P., Lorentzou, G. & Drigas, A. (2021). ICTs in inclusive education for learning disabilities. *Research Society and Development*, 10(9), 1-10. DOI:10.33448/rsd-v10i9.18230

Αναστασιάδης, Π. κ.α. (2010). *Ο διαδραστικός πίνακας στην σχολική τάξη: Παιδαγωγικές προσεγγίσεις-διδασκτικές εφαρμογές, Μέρος Α΄: Θεωρητικό Πλαίσιο*. Επιμόρφωση εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη του Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Ανακτήθηκε Απρίλιος 13, 2018 από: http://users.sch.gr/geoman22/epimorfosi_B/diadrastikoi-A%20theoritiko%20plaisio.pdf

Anderson- Inman, L. (1999). Computer-Based Solutions for Secondary Students with Learning Disabilities: Emerging Issues. *Reading & Writing Quarterly*, Vol. 15, No 3, pp239-249
http://www.ldonline.org/ld_indepth/technology/anderson-inmanrwq.html

Anderson-Inman, L. & Knox-Quinn, C. (1997). National Center for Learning Empowering Students With PowerBooks Computer-Based Study Strategies for Students with Learning Disabilities. *Their World* 1997-98 Disabilities
http://www.ldonline.org/ld_indepth/technology/andersoninmannopics.html

Anthony, L. & Francis, D. J. (2005). Developmental of Phonological Awareness. *Current Directions in Psychological Science*. (14)5, 255-259, doi: [10.1111/j.0963-7214.2005.00376.x](https://doi.org/10.1111/j.0963-7214.2005.00376.x)

Αντωνίου, Π. , & Σίσκος, Α., (2006). Οι Νέες Τεχνολογίες και η Διδασκαλία της Φυσικής Αγωγής. *Inquiries in Sport & Physical Education*, 4(2), 311-324.

Αντωνίου, Φ., Καπερώνης, Α. & Καραγιαννίδης, Χ. (2008). Σχεδιασμός εκπαιδευτικού λογισμικού για την ενίσχυση της αναγνωστικής κατανόησης μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες. *Πρακτικά 6^{ου} Συνεδρίου ΕΤΠΕ (σελ. 81-88)*, Λεμεσός: Ελληνική Επιστημονική Ένωση Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Αρβανιτάκης, Ν., (1993). *Ο ηλεκτρονικός Υπολογιστής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: ένα βοήθημα για τους εκπαιδευτικούς του Δημοτικού Σχολείου*. Αθήνα: Κορφή.

Βαθρακογιάννη, Μ., Πιτσαδιώτη, Π., & Χαλιώτη, Β. (2020). Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση της Ειδικής Αγωγής. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 8, 47-57.

Βαθρακογιάννη, Μ., Πιτσαδιώτη, Π., & Χαλιώτη, Β. (2020). Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση της Ειδικής Αγωγής. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 8, 47-57. <http://dx.doi.org/10.12681/edusc.2654>

Barbetta, P. M. & Sillo, M. C. (2010). The effects of word prediction and text-to-speech technologies on the narrative writing skills of Hispanic students with learning disabilities. *Journal of Special Education Technology*, (25)4, 17-32. doi: [10.1177/016264341002500402](https://doi.org/10.1177/016264341002500402)

Barina, A, Kludjian K., Malani, M. D. & Perkowski, J. (2011). Improving phonemic awareness in children with learning disabilities, *EBP Breafs*, (5), 51-59

Belson, S.I. (2013). Digital Note Taking: The Use of Electronic Pens with Students with Specific Learning Disabilities. *Journal of Special Education Technology*, 28(2), 13. DOI:10.1177/016264341302800202

Beschera, C. M., Kast, M., Gross, M., Jancke, L. & Meyer, L. (2010). Computer-based learning of spelling skills in children with and without dyslexia, *Ann of Dyslexia*. (61) 117-200. doi: [10.1007/s11881-011-0052-2](https://doi.org/10.1007/s11881-011-0052-2)

Besio, S. (2005). *Technologie assistive per la disabilità*. Lecce, Pensa Multimedia.

Βοσνιάδου, Σ. & Ξάνθη, Σ. (2010). Ανάπτυξη δεξιοτήτων γραπτού λόγου με το λογισμικό «Ιδεοκατασκευές» σε μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες. *Πρακτικά 2^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Ειδικής Αγωγής «Η Ειδική Αγωγή Αφειτηρία εξελίξεων στην Επιστήμη και στην Πράξη»* (σελ. 1-15), Αθήνα: Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών

Βοσνιάδου, Σ., (2006α). *Παιδιά, Σχολεία και Υπολογιστές. Προοπτικές, Προβλήματα και Προτάσεις για την αποτελεσματικότερη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Οδυσσέας.

Buda, A. (2019). Teachers' attitudes in terms of using ICT at school. *Opus et Educatio*, 6(4), 458-469. DOI: 10.3311/ope.345

Bulter, D. L., Elschuc, C. L. & Poole, S. (2000). Promoting strategic writing by postsecondary students with learning disabilities: A report of three case studies. *Learning Disability Quarterly*. (23)3, 196-213, doi: [10.2307/1511164](https://doi.org/10.2307/1511164)

Carnahan, H., Chau, T., Kushki, A. Missiuna, C. Polatajko, H. & Schwellnus, H. (2013). Writing forces associated with four pencil grasp: Patterns in grade 4 children. *American Journal of Occupation Therapy*, (67)2. doi: [10.5014/ajot.2013.005538](https://doi.org/10.5014/ajot.2013.005538)

Γιαβρίμης, Π., Παπάνης, Ε., Νεοφώτιστος, Β., & Βαλκάνος, Ε. (2010). Απόψεις εκπαιδευτικών για την εφαρμογή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση. *Πρακτικά Εργασιών 7ου Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση»* (τόμος II, σ. 633-640).

Chapleu, N. (2017). Rehabilitation of lexical orthography in writers with Dysorthographia. In Plane S., Bazerman C. & Rondelli et coll. (2017). *Research on writing: multiple perspectives* (73-86). The WAC Clearinghouse and CREM

Chia, N. K. H. (2009). Teaching spelling to Singaporean Chinese children with dysorthographia in English language: Lexical versus lexical phonological approach. *Journal of American Academy of Special Education Professionals*, χχ(χ) 76-115 <https://eric.ed.gov/?id=EJ1137188>.

Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2008). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. (1η έκδ.). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Collins, A. A., Graham S. & Rigby-Wills H. (2016). Writing characteristics of students with Learning Disabilities and typically achieving peers: A Meta-Analysis. *Exceptional Children*. (83)2, 1-20, doi: [0.1177/0014402916664070](https://doi.org/10.1177/0014402916664070).

Cornoldi, C. & Giofre, D. (2015). The structure of intelligence in children with specific learning disabilities is different as compared to typically development children. *Intelligence*, (52), 36-43, doi: [10.1016/j.intell.2015.07.002](https://doi.org/10.1016/j.intell.2015.07.002).

Γρηγοριάδου, Μ., κ.ά., (2003). «Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση: Υπάρχουσα κατάσταση, προβλήματα, προτάσεις». Στο Πρακτικά 2ου Συνεδρίου Διδακτικής της Πληροφορικής, Βόλος. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.etpe.gr/files/proceedings/uploads1/21.pdf>

Darch, C., Kim, S., Johnson, S. & James H., (2000). The Strategic Spelling Skills of Students with Learning Disabilities: Results of two Studies. *Journal of Instruction Psychology*, (27) 1, 15-24

Daud, S.M. & Abas, H. (2013). 'Dyslexia Baca' Mobile App -- The Learning Ecosystem for Dyslexic Children. *International Conference on Advanced Computer Science Applications and Technologies (ACSAT)*. DOI: 10.1109/ACSAT.2013.87

Δημάκος, Ι. Κ. & Χέλμη, Μ. (2009). Γνώση, στάση και εκτίμηση της αποτελεσματικότητας στη γραπτή έκφραση μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες. *Ψυχολογία*, (16)3, 422-438

Δημητρακάκης, Κ. & Σοφός, Α. (2010). Ο διαδραστικός πίνακας στην διδασκαλία: Ερευνητική προσέγγιση ως προς τις εμπειρίες των εκπαιδευτικών. *Πρακτικά 2^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Ημαθίας*. (σελ. 646-667) Βέροια: ΥΠΕΠΘ & Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ημαθίας

Δημητρόπουλος, Ε., (2004) Εισαγωγή στη μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας: προς ένα συστηματικό δυναμικό μοντέλο μεθοδολογίας επιστημονικής έρευνας. Αθήνα: Έλλην.

Diamanti V., Goulandris, N., Stuart, M., Campbell, R. & Protopapas, A. (2017). Tracking the effects of dyslexia in reading and spelling development: A longitudinal study of Greek readers. *Dyslexia*, 1-20, doi: 10.1002/dys.1578

Δράκος, Γ. Δ. (2003). *Ειδική Παιδαγωγική των Προβλημάτων Λόγου και Ομιλίας: Λογοπαιδεία-Λογοθεραπεία (Παιδοψυχολογικές και Λογοθεραπευτικές στρατηγικές αποκατάστασης στην προσχολική και σχολική ηλικία)*. Αθήνα

Δράκος, Γ. (2002). *Σύγχρονα Θέματα της Ειδικής Παιδαγωγικής προβληματισμοί, αναζητήσεις και προοπτικές*. Αθήνα : Ατραπός.

Drent, M. & Meelissen, M. (2008). Which factors obstruct or stimulate teacher educators to use ICT innovatively? *Computers & Education*, 51, 187-199.

Drigas, A. & Karyotaki, M. (2016). Online and other ICT-based Training Tools for Problem-solving Skills. *International Journal of Emerging Technologies in Learning* ,11(06), 35-39. DOI:10.3991/ijet.v11i06.5340

Drigas, A., Pappas, M. & Lytras, M. (2016). Emerging Technologies for ICT based Education for Dyscalculia: Implications for Computer Engineering Education. *International Journal of Engineering Education*, 32(4,) 1604–1610.

Drigas, A. & Pappas, M. (2015). On Line and Other Game-Based Learning for Mathematics. *International Journal of Online Engineering*, 11(4), 62-67. DOI:10.3991/ijoe.v11i4.4742

Drigas, A. & Pappas, M. (2015). ICT Based Screening Tools and Etiology of Dyscalculia. *International Journal of Engineering Pedagogy*, 5(3), 61-66. DOI:10.3991/ijep.v5i3.4735

Drigas, A. & Kostas, I. (2014). On Line and other ICTs Applications for teaching math in Special Education. *International Journal of Recent Contributions from Engineering Science & IT*, 2(4), 46-53. DOI: 10.3991/ijes.v2i4.4204

Drigkas, A. S. & Papanastasiou, G. (2014). Interactive white boards' added value in special education. *JOE*. (10)6, 58-62. <http://online-journals.org/index.php/ijoe/article/viewFile/4004/3321>

Drigas, A. & Dourou, A. (2013). Review on ICTs, E-Learning and Artificial Intelligence for Dyslexic's Assistance. *International Journal of Emerging Technologies in Learning*, 8(4). doi:10.3991/ijet.v8i4.2980

Drigas, A. & Ioannidou, R.E. (2013). Special Education and ICTs. *International Journal of Emerging Technologies in Learning*, 8(2), 41-47. Doi: <http://dx.doi.org/10.3991/ijet.v8i2.2514>

Eric-Clearinghouse. (1996). Beginning reading and phonological awareness for students with learning disabilities. *Teaching Exceptional Children*, (28)3, 78-79. doi: <https://doi.org/10.1177/004005999602800319>

Esteves, K. J. & Whitten, E. (2011). Assisted reading with digital audiobooks for students for students with reading disabilities. *Reading Horizons*, (51)1. https://scholarworks.wmich.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1021&context=reading_horizons

Ευρωπαϊκός Φορέας Ειδικής Αγωγής, με τη συνεργασία του Δικτύου Πληροφόρησης για την Εκπαίδευση στη Ευρώπη ΕΥΡΥΔΙΚΗ, (2003). *εΘεματική έκδοση*.

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ανάπτυξη στην Ειδική Αγωγή / Watkins, A.,(.2001) *Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην Ειδική Αγωγή*. http://www.european-agency.org/ict_sen_db/index.html

Εφημερίδα Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες» (Ν. υπ. αρ. 3699/ΦΕΚ Ά 199/2008, Άρθρο 2, παρ. 5) <https://www.e-nomothesia.gr/kat-ekpaideuse/n-3699-2008.html>

Ζευσ Συμβούλων Α.Ε. (2010). Μελέτη για την Ανάπτυξη ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης για την ένταξη νέων τεχνολογικών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην εκπαίδευση

Ζωγόπουλος, Στ. (2001). Νέες τεχνολογίες και μέσα επικοινωνίας στην εκπαιδευτική διαδικασία. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

Forgave, K. E. (2002). Assistive technology: Empowering students with learning disabilities. *The Clearing House*, (75)3, 122-126. doi: [10.1080/00098650209599250](https://doi.org/10.1080/00098650209599250)

Franklin, C, (2007). Factors That Influence Teachers Use of Computers. *Journal of Technology and Teacher Education*. 15, (2), 267-293.

Ηλιοπούλου, Μ. & Ξέστερνου, Μ., (2007). *Το τρενάκι των ρημάτων*. Αθήνα: Καστανιώτη.

Gersten, R., Jordan, N. C. & Flojo, J. R. (2005). Early identification and interventions with students with mathematics difficulties. *Journal of Learning Disabilities*, (38)4, 293-304, doi: [10.1177/00222194050380040301](https://doi.org/10.1177/00222194050380040301)

Graham, S. & Harris, K. R. (2011). “An adjective is a word hanging down from a noun”: Learning to write and students with learning disabilities. *Ann of Dyslexia*, (63), 65-79. doi: [10.1007/s11881-011-0057-x](https://doi.org/10.1007/s11881-011-0057-x)

Θανόπουλος, Γ. (2003) *Επιχειρηματική Ηθική και Δεοντολογία*. Αθήνα: INTERBOOKS.

Θεοδωρακόπουλος, Δ. (2016). Απόψεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για την ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαίδευση. *Επιστημονικό Εκπαιδευτικό Περιοδικό «εκπ@ιδευτικός κύκλος»*, 4(2), 79-84.

Θεοδωρόπουλος, Π. (2017). *Εκπαιδευτικά λογισμικά για παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες και ΑΜΕΑ*. <https://www.p-theodoropoulos.gr/>

Harrison, G., Prentice, B. & Wawryk-Epp, L., (2004). *Teaching students with reading difficulties and disabilities: A guide for educators. Supporting students diversity*. Saskatchewan: Saskatchewan Learning

Hawkrige, D. & Vincent, T. (1992). *Learning difficulties and Computers*. London: Jessika Kingstley Publishers Ltd

Hetzroni, O. E. & Shrieber, B. (2004). Word processing as an assistive technology tool for enhancing academic outcomes of students with writing disabilities in general classroom. *Journal of Learning Disabilities*, (37)2, 143-154. doi: [10.1177/00222194040370020501](https://doi.org/10.1177/00222194040370020501)

Ise, E. & Schulte-Kome G. (2010). Spelling deficits in dyslexia: evaluation of an orthographic spelling training. *Ann of Dyslexia*, (60), 18-39. doi: [10.1007/s11881-010-0035-8](https://doi.org/10.1007/s11881-010-0035-8)

Ιωάννου, Ι. (2021). Σύγχρονες πρακτικές στην εκπαίδευση: οι απόψεις των εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στα γλωσσικά μαθήματα της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Javeau, C. (1996). *Η έρευνα με ερωτηματολόγιο: το εγχειρίδιο του καλού ερευνητή*. Αθήνα: Δαρδανός.

Jimoyiannis, A. & Komis, V. (2007). Examining teachers' beliefs about ICT in education: implications of a teacher preparation programme. *Teacher Development: An international journal of teachers' professional development*, 11(2), 149-173.

Jozwik, S. L. & Douglas, K. H. (2017). Effects of a technology-assisted reading comprehension strategy intervention for English learners with learning disabilities. *Reading Horizons*, (56)2, 42-63. <https://search.proquest.com/openview/5579fb9d7397124b6631864797cfd3f7/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2032743>

Καμπυλαυκά, Χ. Β. Ι. (2017). *Προσανατολισμός στόχων και δομικοί στόχοι τάξης μαθητών Δημοτικού με και χωρίς μαθησιακές δυσκολίες και δυσκολίες αναγνωστικής κατανόησης: Η σχέση τους με γνωστικούς και ψυχοκοινωνικούς παράγοντες*. Διδακτορική Διατριβή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, Ελλάδα.

Καραλής, Θ. (2005α) Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Σχεδιασμός Προγραμμάτων. Τόμος Β. Πάτρα: ΕΑΠ.

Καραμπατζάκη-Δημητρίου, Ζ. (2010). *Θέματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Πάραλος.

Käser, T., Baschera, G.M., Kohn, J., Kucian, K., Richtmann, V., Grond, U., Gross, M. & von Aster, M. (2013). Design and evaluation of the computer-based training program *Calcularis* for enhancing numerical cognition. *Frontiers in Psychology*, 4, 1-13. Doi: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2013.00489>

Katsarou, D. (2020). Views and perceptions of teachers in Special Education in Greece regarding ICT. *European Journal of Special Education Research*, 5(3), 40-59. doi: 10.5281/zenodo.3633839

Κατσιλλής, Ι. (2004) *Περιγραφική Στατιστική. Εφαρμοσμένη στις κοινωνικές επιστήμες και την εκπαίδευση. Με έμφαση στην ανάλυση με υπολογιστές*. Αθήνα: Gutenberg.

Καυκούλα, Ε., (2010). *Ψυχοπαιδαγωγική αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών*.
<http://www.specialeducation.gr/files4users/files/pdf/Kaykoula.pdf>

Kaware, S.S. & Sain, S.K. (2015). *ICT Application in Education: An Overview. International Journal of Multidisciplinary Approach and Studies*, 2(1), 25-30.

Kazakou, M., Mikropoulos, T. A., Morfidi, E. & Soulis, S. (2011). Phonological awareness software for dyslexic children. *Themes in Science & Technology Education*, 4(1), 33-51. Ανακτήθηκε Απρίλιος 19, 2018 από: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1131287.pdf>

Kefalis, C., Kontostavlou, E.Z. & Drigas, A. (2020). The Effects of Video Games in Memory and Attention. *International Journal of Engineering Pedagogy*, 10(1), 51-61. DOI:10.3991/ijep.v10i1.11290

Khurseed-Ahmad, F. (2015). Use of assistive technology in inclusive education: Making room for diverse learning needs. *Transcience*, (6)2, 62-76. Ανακτήθηκε Απρίλιος 13, 2022 από: http://www2.hu-berlin.de/transcience/Vol6_No2_62_77.pdf

Kiridis, A., Drossos, V. & Tsakiridou, H. (2006). Teachers Facing Information and Communication Technology (ICT) The Case of Greece. *Journal of Technology and Teacher Education*, 14, (1), 75-96. Ανακτήθηκε από: http://www.vnweb.hwwilsonweb.com/hww.shared_main.itml?requestid=76579

Κλωνής, Β. (2010). *Εκπαιδευτικό λογισμικό για τη βελτίωση της φωνολογικής ενημερότητας, γραφής και ανάγνωσης για παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες*. Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή διατριβή, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος: Ελλάδα

Κοκκινάκη, Α. (2014). Διαγνωστική αξιολόγηση μαθησιακών δυσκολιών στην ανάγνωση. *Πρακτικά 4^{ου} Πανελληνίου συνέδριου Επιστημών Εκπαίδευσης*. (σ. 366-375), Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Κολιάδης Εμ. & Πολυχρονοπούλου Στ. (1991). *Μαθησιακές δυσκολίες, Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια – Λεξικό*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κόμης, Β., (2004). *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών

Κόττης, Κ. & Πολίτης, Π. (2017). Στάσεις και απόψεις εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ειδικής Αγωγής Δημοτικών Σχολείων σχετικά με τις ΤΠΕ. *Πρακτικά 5ου Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου «Ένταξη και χρήση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία»*. Αθήνα: ΕΤΠΕ.

Κουρμπέτης, Β., Γελαστοπούλου, Μ. & Μπομπαρίδου, Χ. (2014). Νέες προοπτικές στο χώρο της ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης: Σχεδιασμός και ανάπτυξη προσβάσιμου εκπαιδευτικού υλικού για μαθητές με αναπηρία και /ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης, 2014, 9-21*.

Κρόκου, Ζ. (2007). *Μαθησιακές Δυσκολίες, στο Μακρή-Μπότσαρη, Ε. (επιμέλεια). Θέματα Διαχείρισης Προβλημάτων Σχολικής Τάξης. Τόμος Α΄*. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. σελ. 28-38.

Κυριαζόπουλος, Π. & Σαμαντά, Ε. (2011). *Μεθοδολογία έρευνας εκπόνησης διπλωματικών εργασιών*. Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική.

Lange, A.A., Mulhern, J. & Wylie, J. (2009). Proofreading Using an Assistive Software Homophone Tool: Compensatory and Remedial Effects on the Literacy Skills of Students with Reading Difficulties. *Journal of Learning Disabilities*, 24(4),322-335. Doi: <http://dx.doi.org/10.1177/0022219408331035>

Layton, D. (2000). *Η Πρόκληση της Τεχνολογίας στη διδακτική των φυσικών επιστημών*. Αθήνα: Μεταίχμιο

Lewis, A. & Neill, S. (2001). Portable computers for teachers and support services working with Special Educational Needs: An evaluation of the 1999 United Kingdom Department for Education and Employment scheme. *British Journal of Educational Technology* Vol. 32, No 3, pp 301-15

Lodico, M.G., Spaulding, D.T. and Voegtler, K.H. (2006). *Methods in Educational Research: From Theory to Practice*. San Francisco: John Wiley.

Lum, A.S.L., Chiew, T.K., Ng, C.J., Lee, P.Y. & Teo, C.H. (2016). Development of a web-based insulin decision aid for the elderly: usability barriers and guidelines. *Universal Access in the Information Society*, 16, 775–791. doi: <https://doi.org/10.1007/s10209-016-0503-y>

MacArthur, C. A. (2009). Reflections on research on writing and technology for struggling writers. *Learning Disabilities: Research and Practice*, (24)2. 93-103, doi: [10.1111/j.1540-5826.2009.00283.x/full](https://doi.org/10.1111/j.1540-5826.2009.00283.x/full)

Mac Arthur, C. (1996). Using Technology to Enhance the Writing Processes of Students with Learning Disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, Vol. 29, No 4, pp344-354 3

Madelaine A., Hooi-Tan, K., Wah-Lee, L. & Wheldall, K. (2007). A review of the simple view of reading: Decoding and linguistic comprehension skills of low-progress readers. *Australian Journal of Learning Disabilities*, (12)1, 19-30. doi: [10.1080/19404150709546827](https://doi.org/10.1080/19404150709546827)

Μακράκης, Β., (2000). *Υπερμέσα στην Εκπαίδευση. Μια κοινωνικο-εποικοδομιστική προσέγγιση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Marks, L. J. & Montgomery, D. J. (2006). Using technology to build independence in writing for students with disabilities. *Preventing school failure: Alternative Education for Children and Youth*, (50)3, 33-38. doi: [10.3200/PSFL.50.3.33-38](https://doi.org/10.3200/PSFL.50.3.33-38)

Μαρκαντώνης, Χ. (2007). *Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στη μαθησιακή διαδικασία και τη διοίκηση των σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης των νομών Φθιώτιδας και Ευρυτανίας*. Διπλωματική εργασία: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Μαστρογιάννης, Α. (2014). Ο υπολογιστής ειδικό, γνωστικό και υποστηρικτικό εργαλείο στην Ειδική Αγωγή: Μερικές παραδειγματικές, συνηγορικές περιπτώσεις. *Πρακτικά 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου Επιστημών Εκπαίδευσης*, 2014(2), 309-327. doi: <http://dx.doi.org/10.12681/edusc.133>

Μαστρογιάννης, Α. (2009). Οι επεξεργαστές κειμένου ως ορθογραφικοί αρωγοί και παραγωγοί γραπτού λόγου. *Πρακτικά 5ου Συνεδρίου με τίτλο: «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη διδακτική πράξη»*, (σελ. 349-358), Σύρος.

Μαυρογιαννάκη, Ε. (2016). Φωνολογική επίγνωση, βραχύχρονη μνήμη και ανάγνωση σε μαθητές σχολικής ηλικίας. *Πρακτικά 6^{ου} Πανελληνίου συνεδρίου Επιστημών Εκπαίδευσης*. (σελ. 692-715), Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Μέττα, Γ. & Σκορδιαλός, Εμ. (2018). Μαθησιακές Δυσκολίες, είδη και Εκπαιδευτική Παρέμβαση. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 8, 707-720.

Μητσιοπούλου, Ο. & Βεκύρη, Ι. (2011). Ατομικοί και σχολικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία από εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. *Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου «Ένταξη και χρήση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία»* (σελ. 545-554). Πάτρα.

Μικρόπουλος, Τ.Α., (2006). *Ο υπολογιστής ως γνωστικό εργαλείο*. Εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα. Αθήνα

Morrison, K. R. B. (1993). *Planning and Accomplishing School-centred Evaluation*. Norfolk: Peter Francis Publishers.

Moxley, J., Tighe, W., Wagner, R. & Wood, S. (2017). Does use of text-to-speech and relates read-aloud tools improve reading comprehension for students reading disabilities? A meta-analysis. *Journal of Learning Disabilities*, 51(1), 73-84. doi: 10.1177/0022219416688170

Μπίκος, Κ. & Τζιφόπουλος, Μ. (2011). Εκπαιδευτικοί και ΤΠΕ: Διευκολυντές και εμπόδια στη χρήση ψηφιακών εφαρμογών στη σχολική τάξη. *Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου «Ένταξη και χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία»*, (σελ.585-590). Πάτρα: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών.

Μπόκολα, Γ. (2016). Ο ρόλος των εκπαιδευτικών και η εκτίμηση των εργαλείων των ΤΠΕ από τους μαθητές για τη βέλτιστη εφαρμογή τους στην τάξη. *Πρακτικά 8ου Συνεδρίου*

«Πληροφορική στην Εκπαίδευση» (σελ.581-591). Πειραιάς: Τμήματα Πληροφορικής του Πανεπιστημίων Πειραιώς και Ιονίου Πανεπιστημίου.

Μπότσας, Γ. Παντελιάδου, Σ. & Πατσιοδήμου, Γ. (επιμ.). (2004). *Μαθησιακές Δυσκολίες στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Βόλος: Ψηφιακή Έκδοση

Μπότσας, Γ. & Παντελιάδου, Σ. (2007). Ορισμός και περιεχόμενο των Μαθησιακών Δυσκολιών. Στο Μπότσας, Γ. & Παντελιάδου, Σ. (2007). *Μαθησιακές Δυσκολίες: Βασικές έννοιες και χαρακτηριστικά* (σελ. 6-15). Βόλος: Γράφημα

Mueller, J., Wood, E., Willoughby, T., Ross, C. & Specht, J. (2008). Identifying discriminating variables between teachers who fully integrate computers and teachers with limited integration. *Computers & Education*, 51, 1523–1537. Doi: <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2008.02.003>

Μωραΐτη, Χ. (2019). ΤΠΕ & ειδική αγωγή: απόψεις και στάσεις εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στα ειδικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Νικολακάκη, Ι. (2015). Χαρακτηριστικά, Διαγνωστικές και εκπαιδευτικές προσεγγίσεις στις Μαθησιακές Δυσκολίες. *Πρακτικά 5^{ου} Πανελληνίου συνεδρίου Επιστημών Εκπαίδευσης*. (σ. 1-12) Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Nikolopoulos, D. & Goulandris, N. (2000). The cognitive determinants of literacy skills in a regular orthography. Perkins M. & Howard, S. (επιμ.) *New directions in literacy development and language disorders*, New York: Plenum Publishing Corporation.

Νικολοπούλου, Κ., & Κουσιόγλου, Μ. (2020). Ποιές είναι οι αντιλήψεις εκπαιδευτικών των γυμνασίων για τη χρήση της φορητής τεχνολογίας στις τάξεις. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 16(1), 176-190.

Νόβα-Καλτσούνη, Χ. (2006). *Μεθοδολογία Εμπειρικής Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Gutenberg

Ντολιοπούλου, Ε., (1999). *Σύγχρονες τάσεις της προσχολικής Αγωγής*. Αθήνα: Τυπωθήτω

Odlin, J & Hutchins, J. (1996). *Early Literacy and Numeracy* JaCee Print, Cottingham, East Yorkshire

Παλιούρα, Μ., Καρασαββίδης, Η. & Καραγιαννίδης, Χ. (2017). Παράγοντες που επιδρούν στην αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στην ειδική αγωγή. Μια μελέτη περίπτωσης ειδικού σχολείου. *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση*, 10(1), 1-18.

Panagitsas, P. & Papadakis, S. (2017). Υποστηρικτικές τεχνολογίες για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες: βιβλιογραφική ανασκόπηση. *Πρακτικά 5ου Πανελληνίου Συνεδρίου «Ένταξη και Χρήση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία»*, (σελ. 666-678). Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής & Τεχνολογικής Εκπαίδευσης.

Παντελιάδου, Σ., (2009). *Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη. Τι & Γιατί. 10η έκδοση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Παντελιάδου, Σ. & Πατσιοδήμου Α. (2007). Προβλήματα στη σχολική μάθηση. Στο Μπότσας, Γ. & Παντελιάδου, Σ. (2007). *Μαθησιακές Δυσκολίες: Βασικές έννοιες και χαρακτηριστικά*. (σελ. 42-52) Βόλος: Γράφημα

Παπαδάτος, Γ. & Μπαστέα, Α., (2011). *Θέματα Μαθησιακών Δυσκολιών & Δυσλεξία*. Αθήνα: Σμυρνιωτάκης.

Papanastasiou, G., Drigas A. & Skianis C. (2017). Serious Games in Preschool and Primary Education: Benefits and Impacts on Curriculum Course Syllabus. *International Journal of Emerging Technologies in Learning*, 12(1), 44-56. DOI: 10.3991/ijet.v12i01.6065

Παύλου, Β. & Βρυωνίδης, Μ. (2008). Διερεύνηση παραγόντων που σχετίζονται με τις στάσεις των Εκπαιδευτικών ως προς τη χρήση υπολογιστών στην εκπαιδευτική διαδικασία. *Πρακτικά 6ου Πανελληνίου Συνεδρίου «Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση»*. Λεμεσός, Κύπρος.

Peer, L. (2001). Dyslexia and its Manifestations in the Secondary School. In Peer, L. & Reid, G. (Eds.). (2001). *Dyslexia – Successful inclusion in the Secondary School*. (pp. 1-9). London: David Fulton Publishers

Πεσματζόγλου, Ε. & Παπαδοπούλου, Α. (2013). «Η πρόθεση των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για την ένταξη των ΤΠΕ στη μαθησιακή διαδικασία: Ερευνητικά δεδομένα». *Πρακτικά Εργασιών 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου «Ένταξη των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία» της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης ΤΠΕ στην Εκπαίδευση (ΕΤΠΕ)*. Πειραιάς: Τμήμα Ψηφιακών Συστημάτων, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Peterson-Karlan, G. R. (2011). Technology to support writing by students with learning and academic disabilities: Recent research and trends and findings. *Assistive Technology Outcomes and Benefits*, (7)1, 39-62. Ανακτήθηκε Απρίλιος 20, 2022 από: <https://eric.ed.gov/?id=EJ961161>

Πολίτη-Γεωργούση, Σ., & Καραμπατζάκη, Ζ. (2020). Απόψεις εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για τις στρατηγικές αποκατάστασης προβλημάτων γραπτού λόγου των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης, 9*, 642-668. <http://dx.doi.org/10.12681/edusc.3162>

Πολίτη-Γεωργούση, Σ. (2018). *Απόψεις εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τις στρατηγικές αποκατάστασης προβλημάτων γραπτού λόγου των μαθητών με Μαθησιακές Δυσκολίες*. Μεταπτυχιακή Διατριβή, Τ.ΕΦ.-Δ.Π.Θ. σε συνεργασία με το Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος – Ινστιτούτο Πληροφορικής και Επικοινωνιών, Αθήνα: Ελλάδα.

Πολυχρόνη, Φ. & Πρίντεζη, Α. (2016). Η αντιμετώπιση δυσκολιών στον γραπτό λόγο: Ψυχοπαιδαγωγική αντιμετώπιση. *Παιδαγωγικός λόγος*, (1), 153-173.

Πολυχρονοπούλου, Σ. (2012). *Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες*. Αθήνα: Ιδιωτική.

Πόρποδας, Κ. (2003). *Διαγνωστική αξιολόγηση και αντιμετώπιση των Μαθησιακών Δυσκολιών στο Δημοτικό σχολείο (Ανάγνωση, Ορθογραφία, Δυσλεξία, Μαθηματικά)*. Πάτρα: Έκδοση στο πλαίσιο υλοποίησης του Έργου ΕΠΕΑΕΚ 2000-2006 ΤΟΥ Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Μέτρο 1.1., Ενέργεια 1.1.3. Κατηγορία Πράξεων Α) με θέμα «Επιμόρφωση και Εξειδίκευση εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες

Πόρποδας, Κ. (2003). *Η μάθηση και οι δυσκολίες της (Γνωστική προσέγγιση)*. Πάτρα: Αυτοέκδοση.

Qasem, A. A. A. & Viswanathappa, G. (2016). Teacher perceptions towards ICT integration: professional development through blended learning. *Journal of information technology education: research*, 15, 561-575. Ανακτήθηκε από: <http://www.informingscience.org/publications/3562>

Qing, L., (2007). Student and Teacher Views about Technology: A Tale of Two Cities? *Journal of Research on Technology in Education*, 39 (4), 377-397.

Ράπτης, Α. & Ράπτη, Α. (2013). *Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της πληροφορικής: Ολική προσέγγιση*. Τόμος Α΄. Αθήνα: Ιδιωτική έκδοση.

Ράπτης, Α. & Ράπτη, Α. (2007). *Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της πληροφορίας*. Αθήνα: Ιδιωτική έκδοση.

Ράπτης, Α. & Ράπτη, Α., (2006). *Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της πληροφορίας. Ολική Προσέγγιση*. Τόμος Α΄. Αθήνα: Ιδίωv

Ράπτης, Α. & Ράπτη, Α., (2001). *Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της πληροφορικής: Ολική προσέγγιση*. Α΄ τόμος, Αθήνα

Reid, G. (2016). *Dyslexia: A Practitioner's Handbook*. USA: John Wiley & Sons.

Risberg, C. (2015). More than just a video game: Tips for using Minecraft to personalize the curriculum and promote creativity, collaboration, and problem solving. *Illinois Association for Gifted Children Journal*, 44-48.

Rosenblum, S., Weiss, L. W. & Paruch. S. (2004). Handwriting evaluation for developmental dysgraphia: Process versus product. *Reading and Writing. An Interdisciplinary Journal*, 17(5), 433-458. doi:<https://doi.org/10.1023/B:READ.0000044596.91833.55>

Ρούσος, Γ. (2016). Δυσγραφία: Συμπτώματα και Αντιμετώπιση. Επιμορφωτικό υλικό. *Πρακτικά Ημερίδας του Κε.Δι.Βι.Μ.1 με θέμα την Δυσγραφία*. Αθήνα: Ανοικτό Ίδρυμα Εκπαίδευσης.

Ρούσος, Π. (2011). *Δεοντολογία Έρευνας*. Διαθέσιμο στο: http://old.psych.uoa.gr/~roussosp//stats/Research_Ethics_Lecture.pdf.

Roussos, P.L. (2002). Computer attitude correlates: do they tell us anything new? In K. Fernstrom (Ed.). *Proceedings of 3rd international conference on information communication technologies in education* (pp. 525-532). Samos, Greece.

Roussos, P., Tsaousis, J., Karamanis, M. & Politis, P. (2000). Educational evaluation of the ODYSSEAS project (in Greek). In G. Bagakis (Ed.), *Evaluation of educational programs and schools*. Athens: Metechmio.

Σαλβαράς, Γ. Κ. (2000). *Γλωσσική διδασκαλία για όλους τους μαθητές: Διδακτικές δεξιότητες επεξεργασίας κειμένου και παραγωγής γραπτού λόγου*. Αθήνα: Ιδιωτική Έκδοση.

Santangelo, T. (2014). Why is writing so difficult for students with learning disabilities? A narrative review to inform the design of effective instruction. *Learning disabilities: A Contemporary Journal*, (12)1, 5-20

Shalev, R. S. et al. (2001). Developmental dyscalculia is a familiar learning disability. *Journal of Learning Disabilities*, (34)1, 59-65. doi: [10.1177/002221940103400105](https://doi.org/10.1177/002221940103400105)

Σιμάτος, Α., (1995). Τεχνολογία και Εκπαίδευση: Επιλογή και χρήση των εποπτικών μέσων διδασκαλίας. Αθήνα: Πατάκης

Smith, B., Caputi, P. & Rawstorne, P. (2000). Differentiating computer experience and attitudes toward computers: an empirical investigation. *Computers in Human Behavior*, 16, 59-81.

Somekh, B. (2008). *Factors affecting teachers' pedagogical adoption of ICT*. Στο. G. J. Voogt, *International handbook of information technology in primary and secondary education*. Berlin Heidelberg New York: Springer

Σπαντιδάκης, Γ. (2011). *Προβλήματα γραπτού λόγου*.
https://www.google.gr/url?url=https://repository.edulll.gr/edulll/retrieve/3634/1072.pdf&rct=j&frm=1&q=&esrc=s&sa=U&ved=0ahUKEwihrgCem9HZAhWJaFAKHQ-fDE8QFggTMAA&usg=AOvVaw04m4ZTV0TISaoRyZqY8_CK

Starcic, A. I., & Bagon, S. (2014). ICT – supported learning for inclusion of people with special needs: Review of educational technology journals 1970-2011. *British Journal of Educational Technology*, 45(2), 202-230. doi: 10.1111/bjet.12086

Starcic, A.I. & Niskala, M. (2010). Vocational students with severe learning difficulties learning on the Internet. *British Journal of Educational Technology*, 41(6), 155-159. Doi: <http://dx.doi.org/10.1111/j.1467-8535.2010.01128.x>

Στασινός, Δ. (2013). *Η ειδική εκπαίδευση 2000, για μια συμπεριληπτική ή ολική εκπαίδευση στο νέο-ψηφιακό σχολείο με ψηφιακούς μαθητές*. Αθήνα: Παπαζήση.

Σταχτέας, Χ., (2002). *Πληροφορική στην εκπαίδευση. Οι Υπολογιστές στο Σχολείο του Μέλλοντος*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Δάρδανος

Συμεωνίδης, Α. (2021). Η διαφοροποιημένη διδασκαλία με την χρήση εκπαιδευτικών λογισμικών στα φιλολογικά μαθήματα.

Τζιάβας, Β. (2014). *Το Ψηφιακό Σχολείο στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Το προφίλ του εκπαιδευτικού και η χρήση των Τ.Π.Ε. στην μαθησιακή διαδικασία*. Αδημοσίευτη Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων, Κόρινθος, Πελοπόννησος.

Τζιμογιάννης, Α. (2007). Το παιδαγωγικό πλαίσιο αξιοποίησης των ΤΠΕ ως εργαλείο ανάπτυξης της κριτικής και δημιουργικής σκέψης. Στο Β. Κουλαϊδής (επιμ.): *Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις για την ανάπτυξη κριτικής και δημιουργικής σκέψης*. Αθήνα: Ο.ΕΠ.ΕΚ.

Τζιμογιάννης, Α. & Κόμης, Β. (2006). Οι Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση: Διερευνώντας τις απόψεις εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. *Πρακτικά 5ου Πανελληνίου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή «Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση»*. Θεσσαλονίκη. Ανακτήθηκε 17 Ιουνίου, 2021, από <http://www.etpe.gr/custom/pdf/etpe1172.pdf>

Τζιφόπουλος, Μ. (2018). Τα ψηφιακά κόμικς στο σχολείο του 21ου αιώνα: Προετοιμάζοντας τους σύγχρονους εκπαιδευτικούς. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 65, 160-178.

Τζωρτζάκης, Ι., (2009). *Αξιοποίηση Web 2.0 εργαλείων στην σχολική εκπαίδευση*. Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Τσιατά, Χ. (2011). Δυσγραφία. Στο Παπαδάτος Γ. & Μπαστέα Α. (επιμ.) (2011). *Θέματα Μαθησιακών Δυσκολιών και Δυσλεξίας*. (σ. 61-76) Αθήνα: Σμυρνιωτάκης

Τσίτσικας, Ε. Κ., & Φραντζή, Κ. (2022). Μαθησιακές δυσκολίες και Εξαποστάσως εκπαίδευση: πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα και χρήση νέων τεχνολογιών. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, 11(8B), 194-204.

Τριλιανός Θ., (1992), *Μεθοδολογία της Διδασκαλίας*. Αθήνα: Τολίδη.

Φελάνη, Κ. (2022). *Αξιοποίηση της χρήσης των ΤΠΕ, προϋποθέσεις επιτυχίας χρήσης τους στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και απόψεις εκπαιδευτικών για την εφαρμογή τους* (Master's thesis, Πανεπιστήμιο Πειραιώς).

Φίλιας Β. (2001). *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία και τις τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών*. Αθήνα: Gutenberg.

Φλωράτου, Μ. (2006). *Μαθησιακές Δυσκολίες και όχι τεμπελιά: Ανάγνωση, Γραφή, Ορθογραφία (Διδακτικά Προγράμματα για αντιμετώπιση στο σχολείο και στο σπίτι)*. Αθήνα: Οδυσσέας

Vellutino, F. R., Fletcher, J. M., Snowling, M. J. & Scanlon, D. M. (2004). Specific learning disability (dyslexia): what have we learned in the past four decades? *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 45(1), 2-40

Westwood, P. (2008). *What teachers need to know about learning difficulties*. Australia: ACER Press

Wilkinson Tilbrook, A. (1995). INFORMATION Technology and Pupils with Moderate Learning Difficulties. Stafford: NCET & NASEN.

Williams, P., Jamali H.R. & Nicholas, D. (2006). Using ICT with people with special education needs: what the literature tells us. *Aslib Proceedings*, 58(4), 330 -345. doi: <http://dx.doi.org/10.1108/00012530610687704>

Χασάπης, Δ. (2000). Σχεδιασμός, Οργάνωση, Εφαρμογή και Αξιολόγηση Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης – Μεθοδολογικές Αρχές και Κριτήρια Ποιότητας. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Χατζηχρήστου, Χ. (2004). *Εισαγωγή στη Σχολική Ψυχολογία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Zehang, Y. (2014). Technology and the writing skills of students with learning disabilities. *Journal of Research on Computing in Education*, (32)4, 467-478. doi: [10.1080/08886504.2000.10782292](https://doi.org/10.1080/08886504.2000.10782292)

Παράρτημα 1

Στο παράρτημα παρουσιάζεται το ερωτηματολόγιο το οποίο συμπλήρωσαν διαδικτυακά οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνα. Το ερωτηματολόγιο βρίσκεται στην παρακάτω ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://forms.gle/FUakwDBK12trxf8>.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Το παρόν ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο εκπόνησης της διπλωματικής μου διατριβής ως φοιτήτρια του διατμηματικού μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών «Εξειδίκευση στις ΤΠΕ και Ειδική Αγωγή: Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης». Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας είναι να διερευνηθούν οι απόψεις των εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για την χρήση των ΤΠΕ στις στρατηγικές αποκατάστασης προβλημάτων γραπτού λόγου των μαθητών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες. Ο ενδεικτικός χρόνος για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου είναι περίπου 8 λεπτά. Τα προσωπικά στοιχεία και τα αποτελέσματα κάθε εντύπου θα διατηρηθούν ανώνυμα, εξυπηρετώντας μόνο ερευνητικούς και επιστημονικούς στόχους. Η συμμετοχή σας κρίνεται απαραίτητη για την διεξαγωγή μιας έρευνας που θα διακρίνεται από αξιόπιστα και υψηλής ποιότητας αποτελέσματα. Παρακαλώ να απαντήσετε σε όλες τις παρακάτω ερωτήσεις, διαβάζοντας τες προσεκτικά και με ειλικρίνεια.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για την συνεργασία και τον χρόνο σας.

Με εκτίμηση,

Άννα Ρήγα